

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU

SUMMARIA SOCIALIA

Välisajakirjades ilmunud sotsioloogia-, majandus- ja poliitikaalaste kirjutiste tutvustusi

2011 : 4

<http://www.nlib.ee/summaria-socialia/>

E-post: Mai.Voormann@nlib.ee

SISUKORD

VALIK ÜLEVAATEID VÄLISAJAKIRJANDUSES ILMUNUD ARTIKLITEST LÄÄNEMERESOOE JA BALTI HÖIMUDE PÜSIMAJÄÄMISE PÕHJUSTEST Taagepera, Rein. Albert, Martin, and Peter too: their roles in creating the Estonian and Latvian nations.....	2
NARKOTEEMAD EESTI AJAKIRJANDUSES Paimre, Marianne; Harro-Loit, Halliki. Media generated news waves – catalysts for discursive change: the case study on drug issues in Estonian print media.....	3
MAJANDUSLIKUST VABADUSEST JA ÖNNEST Gropper, Daniel M.; Lawson, Robert A.; Thorne, Jere T. Jr. Economic freedom and happiness....	4
VALIK ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJANDUSEST	
EUROOPA LIIT.....	6
POLIITILISED PROTSESSID.....	7
MAAILMAPOLIITIKA.....	9
JULGEOLEKUPOLIITIKA.....	11
VENEMAA.....	12
MAJANDUSPOLIITIKA.....	13
ETTEVÕTLUS.....	17
ENERGIAPOLIITIKA.....	17
TURUNDUS.....	18
RAHVASTIKUPROTSESSID.....	18
RAHVUSPOLIITIKA.....	18
HARIDUSPOLIITIKA.....	19
SOTSIAALPOLIITIKA.....	19
TÖÖPOLIITIKA.....	20
PEREPOLIITIKA.....	20
TERVISEPOLIITIKA.....	22
SOOUURINGUD.....	22
SAMASOOLISTE ABIELUD.....	23
AJAKIRJANDUS.....	23

LÄÄNEMERESOOE JA BALTI HÕIMUDE PÜSIMAJÄÄMISE PÕHJUSTEST

Taagepera, Rein. Albert, Martin, and Peter too: their roles in creating the Estonian and Latvian nations // Journal of Baltic Studies. Vol. 42 (2011), no. 2, p. 125-141.

Autor esitab küsimuse: mis on võimaldanud läänemeresooe ja balti hõimudel viimased tuhat aastat jääda püsima keset germaani-slaavi Põhja-Euroopat?

See ei olnud ette määratud, vaid pigem on seda tinginud lisaks päriselanike kultuuride tugevusele õnnelike asjaolude järgnevus.

Soodsad tingimused on (1) geopoliitiline asend, (2) selliste maailma religiooni ja kultuuri põhivoolude nagu protestantism ja romantism ning isiksuste nagu piiskop Albert, Martin Luther ja Peeter I tahtmatu positiivne mõju ning (3) konkurents (isehakanud) assimileerijate seas.

Asjaolu, et sakslased allutasid Eesti ja Läti enne, kui keegi teine oleks jõudnud seda teha, kujunes eestlaste ja lätlaste õnneks. Ilma selle vallutuseta oleks need alad ilmselt langenud Vene võimu alla. Kahe riigi keelealade alistamise mõju on vaadatud sarnasena, tegelikkuses olid erinevused suured. Eestis asendasid sakslased kohalikud päriselanikest liidrid, samas kui Lätis seda kõikjal ei tehtud. Osa Läti aladest kuulus enne venelaste mõjusfääri, seal asendus üks võõras valitseja teisega.

Kas sakslastel või venelastel oleks olnud ka mingit vahet? Erinevuseks oleks see, et vene sõjameestele oleks järgnenud vene talupojad, samas kui Läänemeri takistas saksa talupoegade rännet Eestisse. Sakslasteta oleks eestlased ja lätlased pidanud taluma vene immigratsiooni ja järgnevat assimilatsiooni.

Piiskop Albertist veelgi enam kaitses Läti ja Eesti keelealasid aga Martin Luther – temata ei oleks olemas eesti ja läti keelel põhinevaid kultuure. Kahtlemata ei olnud see tal mõttes, kui ta kutsus inimesi üles saama jumalasõna oma emakeeles, kuid nii tõlgendasid Lutheri üleskutset mõned saksa reformaatorid Liivimaal. Just see on põhjus, miks eestikeelne trükisõna sai teoks juba 80 aastat pärast Guttenbergi piiblit, samas kui soomlased jõudsid selle tasemeni 200 aastat hiljem.

Kolmandaks võtmeisikuks tuleb lugeda Peeter Esimest. Lõpuks õnnestus venelastel jõuda siinsetele aladele, kuid see sai teoks siis, kui katoliiklik-luterlik kultuur oli juurdunud ja enam ei olnud võimalik seda asendada. Mis oleks aga juhtunud venelaste vallutuseta? Järk-järgult oleks leedukad muutunud poolakateks, soomlased rootslasteks ning lätlased ja eestlased sakslasteks.

Ei saa siiski öelda, et venelaste vallutus oleks tulnud optimaalsel ajal ning ergutanud talupoegade keelt. Eestis ja Põhja-Lätis oleks Rootsi võimu jätkumine pakkunud alamklassi keelele enam arenguvõimalusi, riskita saada järgmisel sajandil või hiljem paratamatult rootsistatuks.

Vene võimu alla sattumine, mis kinnitati Põhjasõja lõppedes 1721. aastal, põhjustas eestikeelse piibli ilmumise hilinemise, lükates seda mitu aastakümnet edasi. Vene võim tugevdas samuti saksa ülemklassi privileege ning põhjustas talupoegade vaesumist. Isegi Tsaari-Venemaa koosseisus juhiti Balti provintse saksa keeles. Kaugemas perspektiivis aga lõi Vene võim barjääri Balti provintside ja germaani maailma vahele.

Pärast Martin Lutherit ruttas veel üks sakslane päästma talupoegade keelt – see oli

Johann Gottfried Herder. Herder kuulutas Eesti ja Läti talupoegade põlatud rahvaluule kõrgkultuuri osaks. Nii juhtus, et saksa keelt kõnelevad intellektuaalid asutasid Läti Kirjanduse Seltsi (1824) ja Õpetatud Eesti Seltsi (1838). Nende esialgne eesmärk oli rahvakultuuri uurimine, enne kui see minevikku vajub. Eesti ja Läti talupojad võtsid omaks Herderi seisukoha siinse rahvakultuuri väärtuslikkusest ja kasutasid seda omakultuuri arendamiseks.

Ajalugu silmas pidades küsib autor, kas ka edaspidi võib soome-ugri ja balti keeli oodata samasugune õnnelik saatus? Liigne optimism võib aga olla riskantne. Arvesse tuleb võtta geograafilisi, kultuurilisi ja demograafilisi tegureid, millest osa on välised, osa sisemised. Ajalugu on õpetanud silmas pidama väliseid ohte, kuid tähtsust omavad ka sisemised tegurid, mis on tingitud suurte muutustega kaasnenud kõrgest sotsiaalsest stressist. Turumajandus on arenenud, nüüd on aeg mõelda inimeste tervisele – et sünniks rohkem lapsi ja inimeste eluiga oleks pikem ning nad elaksid tervislikult ja õnnelikult.

NARKOTEEMAD EESTI AJAKIRJANDUSES

Paimre, Marianne; Harro-Loit, Halliki. Media generated news waves – catalysts for discursive change: the case study on drug issues in Estonian print media // Journalism. Vol. 12 (2011) no. 4, p. 433-448.

Artiklis käsitletakse narkoteemade kajastamist Eesti trükimeedias (konkreetsemalt eestlastest, kes salakaubana uimasteid vedasid ja Tais arreteeriti) ning selle mõju sotsiaalse diskursuse muutumisele. Uurimismeetodina kasutatakse kontent- ja diskursusanalüüsi.

Narkoprobleem eksisteeris ka Nõukogude Eestis, kuid avalikkust sellest ei teavitatud. Narkootikumide tarbimist käsitleti avalikkuses ideoloogilises võtmes, seda näidati kui kapitalismi langust ja lääne pahet.

Teemast hakati enam rääkima 1980. aastate lõpus ja 1990. aastate alguses, kuid isegi pärast raudse eesriide langemist ja poliitilise keskkonna muutumist jäi valmisolek käsitleda uimastitarbimisega seotud riske süviti siiski mõõdukaks.

1993. aastal tehtud uuringus „Eesti 93” paigutati narkomaania 11. kohale 14 loetletud ühiskondliku probleemi seas. Kasvas narkootikumide tarbimine: kui 1980. aastal oli 100 000 elaniku kohta 7,7 uimastitarbijat, siis 1992. aastal 15 ja 1995. aastal 25 inimest. 1990. aastate alguses kirjutas ajakirjandus (eriti tabloidmeedia) palju narkoteemadest, eelkõige seoses filminäitlejate ja muusikutega. 1994. aastal sisaldas kõmulehtede 146 artiklit 304-st (48%) sõna „narkootikum” või märkis mõnda meelelahutustööstuses kasutatavates narkootikumides sisalduvat ainet.

Sel ajal kasutati narkootikumide teemat hedonistliku elustiili propageerimiseks, tehes seda viiteta narkootikumide ebaseaduslikkusele.

Narkoärist ja uimastitega seotud õigusrikkumistest hakati meedias rääkima 1990. aastate teisel poolel. Olulist mõju avaldas eestlaste vahelejäämine uimastite salakaubaveol Tais 1995. aastal (51 artiklit eestikeelses trükimeedias) ning mõnevõrra vähem nn moonisõda (45 artiklit).

Järgneval kümnel aastal avaldati veel 110 artiklit, kus kajastati Tai juhtumit ning nii sündmus ise kui ka selle kajastamine avaldas suurt mõju uimastitega seotud diskursuse muutumisele Eestis.

Intensiivse meediakajastuse käigus muutus kasutatav sõnavara ning narkoäri hakati käsitlema kui kriminaalset tegevust. Kuid isegi pärast Tai juhtumit ei valitsenud uimastite küsimuses siiski üksmeel. Arutleti, kas uimastite kasutamine on isiklik asi või on riigiesindajatel õigus sekkuda, keelustades uimastite kasvatamise ja kasutamise. Samal ajal hakkas meedia kajastama ka teisi narkootikumidega seotud teemasid. 2000–2007 kirjutas Eesti Ekspress artikleid laiaulatuslikust kokaiini salakaubaveost (umbes 70 artiklit), 2007. aasta suve lõpul oli Eesti ajalehtedes teemaks eestlastest salakaubavedajate vahelejäamine Ladina-Ameerikas aastatel 2006–2007 (ilmus 12 artiklit). Tai juhtumiga sarnast kajastust see sündmus siiski ei saanud. Iseloomulik on, et praegu avaldatakse artikleid uimastite teemal peaaegu iga päev ning iga salakaubavedaja kinnipidamine kodust kaugel ei ületa siinse ajakirjanduse jaoks enam uudisekännist. Autorid tõdevad, et Tai juhtumit tuleb vaadelda kahes võtmes: (1) domineeris käsitlus, kus salakaubavedajaid peeti Tai range õigussüsteemi ohvriteks; (2) hakati käsitlema ka teisi uimastitega seotud teemasid, mis mitmekesisust selleteemalist diskursust. Kokkuvõtvalt nendivad autorid, et intensiivne meediakajastus avaldab teemakäsitlusele suurt mõju ning meedial on jõudu esile kutsuda ja mõjutada avalikke debatte. Kuna meedia võimuses on suhtumist kujundada ja isegi fakte moonutada, leiavad autorid, et kohaliku ajakirjanduskultuuri uurimiseks on oluline ajakirjanduslike teemalainete kriitiline analüüs.

MAJANDUSLIKUST VABADUSEST JA ÕNNEST

Gropper, Daniel M.; Lawson, Robert A.; Thorne, Jere T. Jr.
Economic freedom and happiness // Cato Journal. Vol. 31 (2011), no. 2, p. 237-255.

Artikkel käsitleb majandusvabaduse ja õnne seoseid enam kui 100 riigis, sh Eesti. Autorid kasutavad seose mõõtmiseks kolme allikat: (1) R. Veenhoveni loodud maailma õnne andmebaasi, mis põhineb põhiliselt maailma väärtusuuringul ning arvesse on võetud ka Latino- ja Afrobaromeetrite andmeid; (2) õnneliku planeedi indeksit, mis avaldati 2009. aasta juulis ning põhines uuingufirma Gallup arvamusküsitlustel ja maailma kahe viimase väärtusuuringu andmetel; (3) subjektiivse heaolu ja sündimisel oodatava eluea kombinatsiooni. Majandusvabaduse andmestik pärineb EFW (Economic Freedom of the World) indeksist. Kasutatud on 2005. aasta andmeid.

Maailma väärtusuuringu andmetel on Eesti õnneindeks 5,10 (Šveitsis näiteks 8,19; Soomes ja Rootsis 7,71; USAs 7,41; Lätis ja Leedus aga 4,71). Venemaal on näitaja 4,29. Õnneliku elu aastaid on Eesti elanikele antud 40,10, samas kui Soomes 63,30, Rootsis 63,20, aga näiteks Beninis vaid 16,70 ning Venemaal 38,10.

Majandusvabaduse indeks on Eestis sarnaselt Soomele 7,8. Kõrgeim näitaja on Hong Kongis (9,0), USAs aga 8,0.

Õnnele avaldab suurt mõju ka SKT *per capita*, mis Eesti puhul on 21,20 USD, Rootsis 38,50 USD ja Soomes 37,20 USD.

Õnne ja majandusvabaduse seose analüüsimiseks kasutatakse järgmist valemit:

$$H_j = f(EF_j, GDPPC_j, EF_j * GDPPC_j),$$

kus H_j on konkreetse maa õnnetase, EF_j on selle riigi majandusvabaduse indeks, $GDPPC_j$ aga SKT *per capita*.

Autorid peavad oluliseks SKT *per capita* arvestamist, sest eelnevad uuringud on näidanud, et õnn oleneb riigi arengutasemest. Kriitikud võivad lugeda miinuseks inflatsiooni mittearvestamist, kuid inflatsioon on osa majandusvabaduse indeksist. Oma rolli võib mängida ka tööpuudus, kuid nagu on samuti näidanud varasemad uuringud, on väiksema majandusvabadusega riigis kõrgem tööpuudus. Arvesse võiks võtta veel teisigi näitajaid (oodatav eluiga, demokraatia jne), kuid nii majandusvabadus kui ka SKT *per capita* arvestavad enamikku neist näitajatest.

Analüüsi tulemused näitavad seost majandusvabaduse, SKT *per capita* ja õnne vahel. Kui Rootsi, mis on kõrge sissetulekuga riik (SKT *per capita* 38 500 USD), omab healuriigi reputatsiooni ja on orienteeritud turumajandusele (majandusvabaduse indeks 7,4) tõstaks oma majandusvabaduse indeksi USA tasemele (8,0), oleks prognoositav mõju õnnele Rootsis kergelt negatiivne. Kui aga majandusvabaduse indeksi tõusuga kaasneks ka SKT *per capita* kasv USAga samale tasemele (s.o 47 000 USD), oleks kogumõju õnnele kergelt positiivne.

Kui Mehhiko (SKT *per capita* 14 200 USD ja majandusvabaduse indeks 7,0) mõlemad näitajad tõuseksid USA tasemele, oleks mõju õnneskaalale 1,9 ühikut, seega rohkem kui standardhälbe tõus.

Tulemused kinnitavad, et vabamad inimesed on üldiselt õnnelikumad ja tervemad, nad elavad kauem ja on õnnelikumad.

Refereerinud Mai Vöörmann

VALIK ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJANDUSEST

EUROOPA LIIT

Bowler, Shaun; Farrell, David M. Electoral institutions and campaigning in comparative perspective: Electioneering in European Parliament elections //

European Journal of Political Research. Vol. 50 (2011), no. 5, p. 668-688.

Artikkel keskendub 2004. aasta Euroopa Parlamendi valimistele ning analüüsib tegureid, mis mõjutasid kandidaatide kampaaniate aktiivsust. Suurem huvi on koondunud institutsionaalsete faktorite erinevustele liikmesriikides (sh Eesti). Analüüsi tulemusena jõuavad autorid järeldusele, et tuleb teha vahet kampaanias tehtud jõupingutuste ja kampaania eesmärkide vahel, kusjuures institutsionaalsed faktorid avaldavad märkimisväärset mõju just viimati nimetatule.

Hobolt, Sara B.; Høyland, Bjørn. Selection and sanctioning in European

Parliamentary elections // British Journal of Political Science. Vol. 41 (2011), no. 3, p. 477-498.

Artikkel käsitleb Euroopa Parlamendi liikmete valimist liikmesriikides, sh Eestis. Uuritakse, kuidas eelistavad valijad neid parteisid, kes esitavad valimistele kogenud kandidaate. Andmed kuuest valimistsüklist näitavad, et need parteid, kes eelistavad kogenud kandidaate, saavad valijatelt rohkem hääli.

Kelemen, R. Daniel; Tarrant, Andrew D. The political foundations of the eurocracy // West European Politics. Vol. 34 (2011), no. 5, p. 922-947.

Artiklis on vaatluse all Euroopa Liidu institutsioonidega seonduv poliitika. Autorid tõdevad, et väljaspool Euroopa Komisjoni on kujunenud märkimisväärne eurokraatia, sh enam kui 30 agentuuri ja mõned võrgustikud. Artiklis püütakse leida vastust küsimusele, miks teatud valdkondades luuakse agenteure, mõnes aga mitte. Autorid jõuavad järeldusele, et agentuuride loomine ei lähtu mitte funktsionaalsetest imperatiividest, vaid poliitilistest kaalutlustest.

Schout, Adriaan; Pereyra, Fabian. The institutionalization of EU agencies: agencies as „mini commissions” // Public Administration : an international quarterly. Vol. 89

(2011), no. 2, p. 418-432.

Artikli autorid vaatlevad ELi agentuuride institutsionaliseerimist, konkreetselt käsitletakse ühenduse personalipoliitikat. Märgitakse, et agentuurid on osa ELi otsingutest leida uusi valitsemismehhanisme, mis aga ei ole toonud kaasa läbimurret ELi poliitika kujundamise protsessis. Kuna Euroopa Liidu institutsionaliseerunud keskkond avaldab nende tegevusele suurt mõju, peavad agentuurid tegutsema kui minikomisjonid, kuid niisugune tugev kontroll takistab omakorda agentuuride institutsionaliseerumist.

Wass, Hanna. Euroopan parlamentin vaalien äänestysaktiivisuuteen vaikuttavat tekijät // Poliitikka. Vsk. 53 (2011) nro. 1, s. 30-46.

Artikkel keskendub Euroopa Parlamendi valimistele ning toetub 27 liikmesriigis (sh Eesti) samal ajal tehtud uuringule. Analüüsitakse nii makro- kui ka mikrotasandi faktorite mõju valimisaktiivsusele.

POLIITILISED PROTSESSID

Bartmanski, Dominik. Successful icons of failed time: rethinking post-communist nostalgia // *Acta Sociologica*. Vol. 54 (2011), no. 3, p. 213-231.

Artiklis on vaatluse all postkommunistlik nostalgia. Autor püüab vastata küsimustele, missugustel tingimustel võivad möödunud aja reliktid taastekkida ja mida tähendab, kui inimesed väljendavad nostalgiat möödunud aegade kohta, mida nad ometi veel mõnda aega tagasi taunisid. Üks selgitus (endise SDV alal levinud) nostalgiale (kasutatakse mõistet ostalgia) on see, et möödaniku ikoonid mängivad pigem mälusildade kultuurilist rolli, mitte ei väljenda igatsust kommunistliku mineviku järele.

Bengtsson, Åsa; Wass, Hanna. The representative roles of MPs: a citizen perspective // *Scandinavian Political Studies*. Vol. 34 (2011), no. 2, p. 143-167.

Artiklis vaadeldakse kodanike ootusi parlamendiliikmete tegevusele Soomes, aluseks 2007. aasta valimisuuring. Analüüsitakse kuivõrd järgivad saadikud valimisringkonna elanike või partei huve ning kui iseseisvalt parlamendiliikmed tegutsevad. Need kodanikud, kes on tihedamalt seotud poliitiliste parteidega, eelistavad parteikesket käitumist, need aga, kes on poliitiliselt vähemaktiivsed, eelistavad tihedamat kontakti konkreetse parlamendiliikmega. Valijad, kes elavad kaugel poliitilistest keskustest, soovivad, et saadikud esindaksid valimisringkonna elanike huve.

Besley, Timothy; Montalvo, Jose G.; Reynal-Querol, Marta. Do educated leaders matter? // *The Economic Journal*. Vol. 121 (2011), no. 554, p. F205-F227.

Artiklis kasutatakse andmeid enam kui 1000 poliitilise liidri kohta eri riikidest aastatest 1875–2004. Püütakse leida vastust küsimusele, kas kõrgema haridustasemega liidrid avaldavad mõju majanduskasvule ja eriti, kas haritumad liidrid ise soodustavad kasvu. Lõppjärelendus näitab, et andmetest leiab kinnitust mõlemale hüpoteesile.

Best, Heinrich. The elite-population gap in the formation of political identities. A cross-cultural investigation // *Europe-Asia Studies*. Vol. 63 (2011), no. 6, p. 995-1009.

Artikkel käsitleb eliidi rolli, suhteid massiga poliitilise identiteedi kujunemisel ning nendevahelist lõhet. Autor lähtub seisukohast, et ehkki eliit omab olulist tähtsust massi poliitilise identiteedi kujunemisel, ei saa eliit siiski oma tahte järgi rahvaga manipuleerida. Artikkel põhineb 18 Euroopa riigis majandusliku ja poliitilise eliidi seas tehtud uuringul ja 17 Euroopa riigi elanikkonna valikuuringu 2007. aasta tulemustel. Vaatluse all on ka Eesti.

Birch, Sarah. Post-Soviet electoral practices in comparative perspective // *Europe-Asia Studies*. Vol. 63 (2011), no. 4, p. 703-725.

Artiklis on vaatluse all valimised postsotsialistlikes riikides, sh Eestis. Käsitletakse valimiste kvaliteeti. Kasutades kvantitatiivuuringu andmeid, hinnatakse

valimisrikkumiste taset endistes nõukogude vabariikides. Seejärel võetakse aluseks kvalitatiivuuringud ning käsitletakse manipuleerimistehnika päritolu neis riikides, pöörates tähelepanu valimistele sotsialismi ajal ning näidates, kuidas sotsialistlik päritolu koos teiste üleminekuajale iseloomulike faktoritega mõjutab valimisi postsotsialistlikul ajal.

Celis, Karen; Krook, Mona Lena; Meier, Petra. The rise of gender quota laws: expanding the spectrum of determinants for electoral reform // West European Politics. Vol. 34 (2011), no. 3, p. 514-530.

Autorid laiendavad Arend Lijpharti valimisreformide määratlust, lisades sinna kõrvuti valimisringkondade suuruse, valimiskünnise jt küsimustega ka sookvoodid. Senine parteikeskne lähenemine ei ava autorite arvates valimisreformide kogu ulatust ning jätab kõrvale kolmanda sektori. Artiklis tuuakse välja ka riigid, kes on kehtestanud sookvoodid ning määratlenud naiste osakaalu parlamendis. Näiteks Hispaanias kehtestati 2007. aastal naiste osakaaluks 40% ning 2008. aastal moodustasid naised parlamendis 36%.

Epperly, Brad. Institutions and legacies: electoral volatility in the postcommunist world // Comparative Political Studies. Vol. 44 (2011), no. 7, p. 829-853.

Artiklis analüüsitakse Ida-Euroopa ja endiste nõukogude liiduvabariikide valimiste volatiilsust võrreldes Lääne-Euroopa, USA ja Ladina-Ameerikaga ning tõdetakse, et volatiilsustase on postsotsialistlikes riikides kõrgem. Analüüsi aluseks on 19 riigis toimunud 67 seadusandliku kogu valimiste andmed ajavahemikust 1991–2006. Leitakse, et mitte majandusteguritel, vaid valimissüsteemi institutsionaalsel korraldusel on oluline tähtsus.

Miliband, David. Why is the European left losing elections? // The Political Quarterly. Vol. 82 (2011), no. 2, p. 131-139.

Artikli aluseks on London School of Economicsis 8. märtsil 2011 peetud kõne, mis käsitles Euroopa vasakpoolsete olukorda. Artiklis tehakse põgus ajalooline tagasivaade, kuid põhiküsimuseks jääb sotsiaaldemokraatide kaotus Euroopas. Autori arvates tuleb tagasi minna teksti juurde, mille R. H. Tawney kirjutas pärast 1931. aasta kaotust – tuleb jõuda ühistele seisukohtadele küsimustes, mida inimene vajab oma eluks ning alustada tuleb eetilistest küsimustest. David Milibandi loengu kohta avaldavad arvamust Andrew Gamble ja Donald Sassoon.

Renwick, Alan. Electoral reform in Europe since 1945 // West European Politics. Vol. 34 (2011), no. 3, p. 456-477.

Artikkel keskendub valimisreformidele Euroopas (sh Eesti) ning püüab aru saada (1) missuguste protsesside mõjul valimissüsteemid muutuvad; (2) kuidas protsessid sõltuvad kontekstist ja ajast ning (3) kas on seost protsesside vahel, mille mõjul toimub valimissüsteemide muutus, ja valimisreformide vahel, mida tegelikult juurutatakse. Analüüsist järeldatakse, et valimissüsteemide muutus toimub erinevate (ka üksteisele vastukäivate) protsesside mõjul, kusjuures suur mõju on avalikul arvamusel.

Sieberer, Ulrich. The institutional power of Western European parliaments: a multidimensional analysis // West European Politics. Vol. 34 (2011), no. 4, p. 731-754.

Artikli keskmes on Lääne-Euroopa parlamentide funktsioonid. Autor väidab, et peale seadusandliku funktsiooni on parlamendil täita ka ametiisikute nimetamise ja parlamentaarse kontrolli funktsioon. Faktoranalüüsi kasutades analüüsitakse 15 Lääne-Euroopa parlamenti. Autor jõuab järeldusele, et piirdudes vaid parlamendi seadusandliku funktsiooniga saadakse vale pilt parlamendi tugevusest ja nõrkusest.

Solska, Magdalena. Citizenship, collective identity and the international impact on integration policy in Estonia, Latvia and Lithuania // Europe-Asia Studies. Vol. 63 (2011), no. 6, p. 1089-1108.

Artiklis analüüsitakse kodakondsuspoliitikat kujundavaid mehhanisme ning nende mõju kollektiivse identiteedi kujunemisele Eestis, Lätis ja Leedus erinevatest kodakondsusmudelitest lähtuvalt. Autor jõuab järeldusele, et nõukogude võimu raske pärand, mis väljendub rahvastiku etnilise koosseisu muutustes, on tinginud erinevad lähenemised kodakondsuspoliitikale. Vaatluse all on kolme riigi ühis- ja erijooned.

Zubek, Radoslaw. Negative agenda control and executive-legislative relations in East Central Europe, 1997–2008 // The Journal of Legislative Studies. Vol. 17 (2011), no. 2, p. 172-192.

Artikkel käsitleb seadusandliku ja täidesaatva võimu suhteid kuues Ida-Euroopa riigis (sh Eesti), tähelepanu on pööratud eelkõige nende suhete negatiivsetele külgedele. Õigusnormide ülevaatamise tulemusena jõuab autor järeldusele, et võimuparteide võimalused eirata opositsiooniparteide initsiatiive sõltuvad parteisüsteemi kontsentratsioonist. Kontsentreeritud parteisüsteemiga riikides (nagu Ungari ja Poola) on valitsevatel parteidel laiad protseduurilised võimalused takistada opositsioonierakondade initsiatiivi, samas kui fragmenteeritud parteisüsteemide puhul (nagu Eesti ja Slovakkia) on selleks väiksemad võimalused.

Ward, Hugh; Ezrow, Lawrence; Dorussen, Han. Globalization, party positions, and the median voter // World Politics. Vol. 63 (2011), no. 3, p. 509-547.

Artiklis vaadeldakse globaliseerumise mõju Lääne-Euroopa sotsiaaldemokraatlike parteide poliitikaplatvormidele. Mitmed juhtivad sotsiaaldemokraadid, sh Gordon Brown on seisukohal, et globaliseerumine kitsendab nende poliitika valikuid. Globaliseerumise vastased on seisukohal, et võim läheb nõrgematelt riikidelt globaalse kapitali seisukohti väljendavatele institutsioonidele (Rahvusvaheline Valuutafond, Maailmapank). Selle tulemusena määratletakse hargmaised ettevõtted, finantskorporatsioonid ja eliit uutes arenevates maades nagu Hiina ja India kui võitjad ning vaesed lõunas, aga ka kvalifitseerimata töölisklass ja alamkeskklassi töötajad rikkamast põhjast kui kaotajad. Need grupid koos ametiühingute ja avaliku sektori töötajatega on aga traditsiooniliselt olnud sotsiaaldemokraatide valimisringkondade tugi.

MAAILMAPOLIITIKA

Dilma tries to drain the swamp // Economist. Vol. 400 (2011), no. 8747, p. 41-42.

Artiklis on vaatluse all Brasiilia president Dilma Vana Rousseff. Rousseff on tegutsenud kindlalt ja kiiresti, et vähendada valitsuse kulutusi ja võidelda korrupsiooniga,

koalitsioonivalitsus ei ole tema ettevõtmistesse alati mitte eriti hästi suhtunud.

Lindsay, James M. George W. Bush, Barack Obama and the future of US global leadership // *International Affairs*. Vol. 87 (2011), no. 4, p. 765-779.

Artiklis on vaatluse all Ameerika Ühendriikide üleilmse liidrirolliga seotud probleemid. Põhiküsimus on, kuidas tegutseda olukorras, kus teised riigid ignoreerivad või vaidlustavad USA liidrirolli. President Obama on märkinud, et selleks, mida USA tahab saavutada välismaal, on vaja koostööd teiste riikidega. Edukaks välispoliitikaks tuleb arvestada muutunud keskkonnaga maailmas.

Macintyre, James. Getting the House in order // *Prospect*. Vol. 187 (2011), no. 8, p. 42-46.

John Bercow on Suurbritannia parlamendi alamkoja vastuoluline spiiker. Teda on süüdistatud vaidluste õhutamises nende vaigistamise asemel ja võimuliialdustes. Artiklis arutletakse, kas parlament võib-olla just vajabki sellist spiikrit.

Margolis, Mac. Don't mess with Dilma // *Newsweek*. Vol. 158 (2011), no. 13, p. 28-32.

Naistele pühendatud ajakirjanumbri Brasiilia naispresidenti Dilma Vana Rousseffi käsitlevas artiklis vaadeldakse Rousseffi poliitilist juhtimisstiili, poliitilist ideoloogiat ja suhteid eelmise presidendi Luiz Inácio Lula da Silvaga. Samuti pööratakse tähelepanu Brasiilia majanduskasvule, mis 2010. aastal oli 7,5%, s.o kaks korda enam kui maailmas keskmiselt.

Mattlin, Mikael; Tähtinen, Lauri; Pörsti, Joonas; Halttu, Janne. Suurvalta-akseli siirtyy itään // *Ulkopolitiikka*. Vsk. 48 (2011), nro. 3, s. 14-26.

Artiklis käsitletakse suurvõimu keskpunkti siirdumist ida suunas. Hirm Hiina suureneva võimu ees tõstab pead USAs, Lõuna-Hiina mere äärsetes riikides ja Indias. Lääne demokraatidel tuleks oma majanduslikku olukorda parandada, muidu ei suuda nad ühiselt tegutseda ja kaitsta oma väärtusi maailmapoliitikas.

Perry, Alex; Boswell, Alan. Born in blood // *Time*. Vol. 178 (2011), no. 3, p. 18-23.

After the divorce // *Economist*. Vol. 400 (2011), no. 8746, p. 30.

Artiklites keskendutakse konfliktidele Sudaani piirkonnas. Lõuna-Sudaani lahkulöömine oleks pidanud lõpetama aastakümneid kestnud kodusõja, kuid selle asemel tekkis kaks nõrka riiki ja veel rohkem konflikte.

Perry, Alex. Collateral crisis // *Time*. Vol. 178 (2011), no. 9, p. 22-28.

Artiklis käsitletakse Somaalia näljahäda ja selle põhjusi ning analüüsitakse, kuidas sõda USA ja islami ekstremistide vahel aitas kaasa suure näljahäda tekkimisele Ida-Aafrikas.

Perry, Alex. Somalia's sea wolves // *Time*. Vol. 178 (2011), no. 5-6, p. 46-51.

Artiklis käsitletakse, miks Somaalia piraatlust ei ole lihtne lõpetada. Maailma jaoks on piraatlus suur nuhtlus, Somaalia jaoks on see suur äri. Piraadid on suurendanud nii oma rünnakute sagedust kui ka ulatust. India ookeanis lõunas Mosambiigini ja põhjas Araabia Ühendemiraatideni ning idas Indiani ulatuv piraadiohtlik piirkond on juba nii suur, et seda on võimatu valvata.

Weiss, Thomas G. How United Nations ideas change history // Review of International Studies. Vol. 36 (2010). Special issue, p. 3-23.

Artikkel käsitleb ÜROd kui innovatiivsete ideede loojat ja edasiarendajat maailmapoliitikas. Vaatluse all on kolme tüüpi ideed: positiivsed, normatiivsed ja instrumentaalsed. Positiivsed ideed toetuvad kindlatele tõenditele ning on seeläbi kontrollitavad; normatiivsed ideed viitavad, milline peaks maailm välja nägema ning instrumentaalsed ideed näitavad, kuidas saavutada püstitatud eesmärgid ja millist taktikat kasutada. Konkreetselt analüüsitakse üheksat ideed, mis muutsid maailma (inimõigused, sooline võrdõiguslikkus, rahvusvahelised majandussuhted, inimareng, rahvusvaheline julgeolek jt).

JULGEOLEKUPOLIITIKA

Melnykovska, Inna; Schweickert, Rainer. NATO as an external driver of institutional change in post-communist countries // Defence and Peace Economics. Vol. 22 (2011), no. 3, p. 279-297.

Artikkel keskendub NATO laienemise mõjudele ning vaatlus institutsionaalseid muutusi 25 postsotsialistlikus riigis aastatel 1996–2008. Autorid järeldavad, et NATOga liitumine on institutsionaalsete reformide oluline mõjur. NATO liikmelisus aitab kaasa õigusriigi ja inimõiguste järgimisele, demokraatliku kontrolli kehtestamisele relvajõudude üle, tururegulatsioonide juurutamisele kaitsetööstuses ning konfliktide rahumeelsele lahendamisele. Vastukaaluks pakub NATO regionaalset ja rahvusvahelist julgeolekut ning ka täiendavaid stiimuleid, mis erinevad ELi pakutavast.

Mölder, Holger. The cooperative security dilemma in the Baltic Sea region // Journal of Baltic Studies. Vol. 42 (2011), no. 2, p. 143-168.

Artikli teemaks on modernistliku ja postmodernistliku julgeolekusüsteemi kokkupõrge, mis võib tekitada dilemmasid julgeolekukoostöös. Seisukohta testitakse Läänemere regionaalse julgeolekusüsteemi peal, kusjuures erilise tähelepanu all on koostöödilemma Põhjamaades ja identiteedidilemma Venemaaga. Kuna regionaalsel tasandil võidakse järgida modernistlikke arusaamu, võib see põhjustada probleeme postmodernistlikus julgeolekukeskkonnas.

Rasmussen, Anders Fogh. NATO after Libya // Foreign Affairs. Vol. 90 (2011), no. 4, p. 2-6.

NATO peasekretäri arvates näitab alliansi edu Liibüas, kui tähtis ja efektiivne NATO endiselt on. Rasmussen arvates näitab Liibüa missioon kolme olulist asja: (1) neile, kes arvasid, et Afganistan jääb viimaseks välismissiooniks, näitab see, kui omane on julgeolekuvaldkonnale ettearvamus; (2) peale võimekuse eesliinil on moodsa sõjalise operatsiooni kriitilisteks osadeks seire, tingimused õhusõidukite tankimiseks jms; (3) NATO liikmesriikidel on piisavalt sõjalist võimekust. Rasmussen nendib, et kuna Euroopat raputas majanduskriis ja sõjalised eelarved vähenevad, on tulevased missioonid kahtluse all, kui just NATO liikmesriigid ei hakka senisest tähelepanelikumalt jälgima,

mille peale nad raha kulutavad. Tuleb hoiduda majanduskriisi muutumisest julgeolekukriisiks.

VENEMAA

Kosals, Leonid; Izyumov, Alexei. The Russian defence industry confronts the market: findings of a longitudinal study // Europe-Asia Studies. Vol. 63 (2011), no. 5, p. 733-756.

Artikkel käsitleb olukorda Venemaa sõjatööstuses, artikli aluseks on longituuduuringu andmed aastatest 1995–2006. Autorid jõuavad järeldusele, et 2000. aastate keskpaigaks ei pidanud sõjatööstusettevõtteid enam töökohti vähendama, enam ei jäädud palkasid võlgu ning palgad suudeti tõsta tööstusettevõtete keskmisega samale tasemele. Uuring kinnitab samuti, et võrreldes teiste tööstusharudega on sõjatööstuses tugevasti säilinud nõukogude pärand. Samuti on nende ettevõtete töötajad vähem alid avalikele protestidele ning naudivad suuremaid hüvesid.

Lindley-French, Julian. What does Russia want? An attempt to solve the mystery // Russia in Global Affairs. Vol. 9 (2011), no. 2, p. 37-47.

Autori väitel ei ole Venemaa enam juhtiv suurriik, kuigi teatavad jõud Venemaal seda igatsevad. Venemaa ei pea mitte võitlema kaduma läinud positsioonide pärast, vaid sarnaselt Suurbritanniale tunnistama oma allakäiku ja leidma selle olemuse ning paremini valmistuma uuteks katsumusteks.

Национальная безопасность России глазами экспертов // Полис : Политические Исследования. 2011, no. 3, с. 8-23.

Avaldatakse Venemaa Teaduste Akadeemia sotsioloogia instituudi analüütiline aruanne Venemaa rahvuslikust julgeolekust, mis põhineb ekspertide küsitlusel. Uuringu eesmärgiks oli välja selgitada Venemaa poliitilise ja intellektuaalse eliidi seisukohad rahvuslikust julgeolekust ning tüpologiseerida need. Andmetest järeldub, et veidi enam kui kolmandik küsitletutest tunneb suurt muret rahvusliku julgeoleku pärast.

Пабст, Адриан. „Третий путь,, Дмитрия Медведева // Россия в глобальной политике. Т. 8 (2011), no. 5, с. 23-34.

Artiklis käsitletakse president Dmitri Medvedevi Venemaa moderniseerimise kava. Autor väidab, et nii sise- kui ka välismaiste oponentide arvates on see liigselt koondunud kõrgtehnoloogiale ning ei anna tulemust seni, kui sellega ei käi käsikäes igakülgne poliitiline liberaliseerumine ja seadusandlikud reformid, mida aga kindlasti takistavad Vladimir Putin ja jõustruktuuridest pärinevad isikud, kes domineerivad nii valitsuses kui ka äris.

Ryabkov, Sergei. Russia – U.S.: new START, missile defense and more // International Affairs. Vol. 57 (2011), no. 2, p. 17-27.

Vene asevälisministri intervjuu Venemaa ja Ameerika Ühendriikide suhetest, tähelepanuga uuel START-leppel ja raketikaitsel. Asevälisministri hinnangul õnnestus Venemaal 2010. aasta teisel poolel saavutada olulisi eesmärke rahvusvahelises poliitikas,

sh suhetes USAga. 2011. aasta olulisemad ülesanded on seotud Venemaa pääsuga WTOsse, milles loodetakse USA abile. Hinnates edasiminekuid president Dmitri Medvedevi NATO Lissaboni kohtumisel tehtud ettepanekus, mis näeb ette ühise raketikaitse süsteemi loomist, märgib asevälisminister, et konsultatsioonid selles küsimuses pole kunagi lakanud. Praegusel momendil on tähtis, kui tõsiselt on USA liitlased nõus kaaluma seda uut süsteemi. Käsitlemist leiavad veel suhted Ladina-Ameerika riikidega, olukord Afganistanis jt küsimused.

MAJANDUSPOLIITIKA

Alesina, Alberto; Ichino, Andrea; Karabarbounis, Loukas. Gender-based taxation and the division of family chores // American Economic Journal. Economic Policy. Vol. 3 (2011), no. 2, p. 1-40.

Artikkel käsitleb soopõhist maksustamist, täpsemalt meeste paremat läbirääkimispositsiooni tööturul, nende kõrgemaid palkasid ja naiste suuremat produktiivsust kodus. Kõikidel juhtudel pühenduvad mehed rohkem karjäärile, täidavad vähem koduseid kohustusi kui naised ning ka meeste tööjõupakkumise elastsus on naiste omast madalam. Autorid on seisukohal, et soolise tasakaalu suurendamiseks ning jõukuse ümberjaotamiseks sugude vahel võiks naistele rakendada madalamaid maksumäärasid.

Avarmaa, Mari; Hazak, Aaro; Männasoo, Kadri. Capital structure formation in multinational and local companies in the Baltic States // Baltic Journal of Economics. Vol. 11 (2011), no. 1, p. 125-145.

Artikkel uurib, kas esines süstemaatilisi erinevusi kohalike ettevõtete ja Balti riikides tegutsevate rahvusvaheliste kompaniide tütarettevõtete kapitali struktuuri kujunemises aastatel 2000–2008. Autorid jõuavad järeldusele, et rahvusvahelistel ettevõtetel on parem juurdepääs välisrahadele, mis annab neile kohalike ettevõtete ees konkurentsieelise, eriti krediidi piiirangute ajal.

Barrett, Sean D. The EU/IMF rescue programme for Ireland: 2010–2013 // Economic Affairs. Vol. 31 (2011), no. 2, p. 53-57.

Euroopa Liidu ja Rahvusvahelise Valuutafondi 85 miljardi euro suurusest abipaketist Iirimaa aastateks 2010–2013.

Brännäs, Kurt; Soultanaeva, Albina. Influence of news from Moscow and New York on returns and risks of Baltic States' stock markets // Baltic Journal of Economics. Vol. 11 (2011), no. 1, p. 109-124.

Artiklis analüüsitakse Moskvast ja New Yorgist lähtuvate uudiste mõju Balti riikide börside päevatulule ja volatiilsusele. Tulemused näitavad, et Tallinna börsile avaldavad Moskva uudistest suuremat mõju New Yorgi uudised. Kõrge riskiastmega šokkidel on tugev mõju volatiilsusele Tallinnas, Vilniuses on selleks Moskvast tulevad kõrge riskiga uudised. Riia börsi ei paista aga välismaalt lähtuvad uudised mõjutavat.

Farrell, Henry; Quiggin, John. How to save the euro – and the EU // Foreign Affairs. Vol. 90 (2011), no. 3, p. 96-103.

Artikkel käsitleb olukorda euroalal, märkides, et lisaks Kreekale ja Iirimaale varitseb kriisioht Portugali ja Hispaaniat ning väiksemas ulatuses Belgiat ja Itaaliat. Vaatluse all on meetmed, mida eelkõige Saksamaa juhtimisel püütakse kehtestada, et vältida liikmesriikide edasisi majandusraskusi. Autorid märgivad, et rangete meetmete institutsionaliseerimine tegelikult halvendab Euroopa riikide majandusolukorda nii lühikese kui ka pikema aja jooksul. Oma mõju on neil meetmetel ka poliitilisele olukorrale – nende rakendamine hävitab sellegi vähese, mis on ELi poliitilisest legitiimsusest järele jäänud. Autorite arvates liigub EL kuldstandardi poole, mis tõi 1920. aastatel kaasa majandusliku kaose ja piltlikult öeldes poliitilise tuumaplahvatuse. Kui riigid selle kriisi üle elavad, tuleb neil rajada pikaajalised institutsioonid, mis vähendavad tulevaste kriiside ohtu ning hoiduda kriisi kordumisel poliitiliselt ebakindlatest rangetest normidest.

A future of price spikes // Time. Vol. 178 (2011), no. 4, p. 39-42.

Artiklis käsitletakse maailma toiduprobleeme. Rahvastiku juurdekasv ületab maailma toiduvarusid. Kui põllumajanduse produktiivsus ei suurene kiiresti, võib toidu hind ainult tõusta.

Gandel, Stephen. Want to make more than a banker? Become a farmer! // Time. Vol. 178 (2011), no. 2, p. 34-38.

Artiklis käsitletakse USA farmerite sissetulekute suurenemist 21. sajandil. Kuigi juba aastakümneid ei ole põllumajandus olnud peamisi tööhõive vorme, muutub see paljude arvates peagi, kui toidupuudus saab järjest tavalisemaks. Põllumajanduslik maa on kiiresti saanud Wall Streeti üheks kuumemaks investeeringuks 2011. aastal.

The great mismatch // Economist. Vol. 400 (2011), no. 8750, special section, p. 3-5.

Artiklis käsitletakse kõrge tööpuuduse põhjusi USAs ja teistes riikides. Peamised põhjused on globaliseerumisest tingitud tööturu struktuuralsed muutused ja uus tehnoloogia.

Grigoriadis, Ioannis N. Greek tragedy // World Policy Journal. Vol. 28 (2011), no. 2, p. 101-109.

Essees käsitletakse Kreeka majandusliku krahhi juuri. Nenditakse, et Kreeka majandusraskused ilmnesid juba enne ühinemist euroalaga 2000. aastal ning teatava hoobi andsid sellele ka olümpiamängud 2004. aastal. Autori arvates jätsid Kreeka toonased liidrid rahvale selgitamata, et ühinemine euroalaga tähendab karmide reeglite järgimist ning jätkasid oma populistlikku poliitikat, samas kui Euroopa liidrid ei suutnud luua tegusat mehhanismi raiskavate riikide ohjeldamiseks.

The half-finished revolution // Economist. Vol. 400 (2011), no. 8743, p. 51-53.

One more push // Economist. Vol. 400 (2011), no. 8743, p. 8.

Artiklites käsitletakse India majandust ja poliitikat. India alustas oma majanduse liberaliseerimist 1991. aastal. Pärast reforme on India majanduse kasv olnud keskmiselt seitse protsenti aastas. Nüüd oleks vaja läbi viia uued majandusreformid, sest majanduse reformimata valdkonnad on saanud majanduskasvu piduriks, samuti lobbab poliitiline korruptsioon.

Havrylchyk, Olga; Jurzyk, Emilia. Profitability of foreign banks in Central and Eastern Europe. Does the entry mode matter? // *Economics of Transition*. Vol. 19 (2011), no. 3, p. 443-472.

Artikli aluseks on Kesk- ja Ida-Euroopas (sh Eesti) tegutseva 418 panga andmed aastatest 1993–2004 ning neile toetudes analüüsitakse, kuidas mõjutavad panga turule sisenemise viis ja emapank panga kasumlikkust. Tulemused näitavad, et välispanku mõjutavad vähem ja erinevalt konkreetse riigi majandustingimused, siiski reageerivad nad emapanga olukorrale ja majandusolukorrale koduriigis. Tähtis on aga pankade turule sisenemise viis.

How to save the euro // *Economist*. Vol. 400 (2011), no. 8751, p. 9-10.

The euro-zone crisis // *Economist*. Vol. 400 (2011), no. 8751, p. 63-66.

Artiklites keskendutakse ELi ees seisvatele finantsprobleemidele ja arutatakse, mida tuleks teha, et vältida euro läbikukkumist. Samuti on vaatluse all, mis läheks maksma eurost loobumine.

Hulkko, Kustaa. 14 euroa päivässä // *Suomen Kuvalehti*. Vsk. 95 (2011), nro. 20, s. 22-29.

Artiklis käsitletakse Soome vaeste olukorda. Kõige rohkem inimesi jäi Soomes allapoole vaesuspiiri 2007. aastal, 707 000 inimest. Soome vaesele jääb elamiskulude järel kõige vähem 14 eurot päevas, kui tavalisel keskmise palga saajal on kasutamiseks 59 eurot.

Košak, Marko; Zorić, Jelena. Accounting for heterogeneity in cross-country bank efficiency comparisons. The case of new EU member states // *Economics of Transition*. Vol. 19 (2011), no. 3, p. 473-494.

Artiklis käsitletakse heterogeensuse probleemi panga efektiivsuse uuringutes, kasutades stohhastilist analüüsi. Uurimisobjektideks on Euroopa Liidu uued liikmesriigid Kesk- ja Ida-Euroopast (sh Eesti) aastatel 1998–2007.

Kotkin, Joel; Parulekar, Shashi. India conquers the world // *Newsweek*. Vol. 158 (2011), no. 5-6, p. 42-45.

Artiklis käsitletakse, kuidas pärast pikka varjusolekut hakkab India uuesti tagasi saama oma kunagist rahvusvahelist tähtsust globaalses äris ja kultuuris. Paljude majandusteadlaste arvates võib India 2025. aastaks edestada Jaapanit ja saada suuruselt kolmandaks majandusriigiks maailmas.

Left behind // *Economist*. Vol. 400 (2011), no. 8750, p. 60-62.

Artiklis arutletakse, millist mõju võib tulevikule avaldada tänapäeva arenenud riikide noorte tööpuudus. Viimase viie aasta jooksul on noorte tööpuudus suurenenud enamikus OECD riikides. Kõige suurem noorte tööpuudus on Hispaanias, kus tööta on üle 40 protsendi.

Lending a hand // *Economist*. Vol. 400 (2011), no. 8750, special section, p. 15-17.

Artiklis käsitletakse valitsuse rolli uute töökohtade loomisel. Üks meede oleks stimuleerida ettevõtlust. Ameerikas tehtud uuringu järgi löid erasektoris kõige rohkem

uusi töökohti kuni viis aastat vanad ettevõtted. Samal ajal suured ettevõtted kaotasid töökohti, et saavutada suuremat tootlikkust. Väikesed ettevõtted vajavad aga lisatöötajaid, et oleks võimalik laieneda.

Moving out, on and back // Economist. Vol. 400 (2011), no. 8748, p. 49-50.

Artiklis käsitletakse, kuidas immigratsioon on muutunud pärast maailma majanduskriisi. Suurbritannia on üritanud piirata oskusteta tööjõu sissetõu, samas mitmed teised riigid (nt Taani ja Poola) on püüdnud leida võimalusi vähendada välismaalt tulijate hulka. Jaapan ja Hispaania on nende riikide seas, kes maksavad immigrantidele, et nad oma kodumaale tagasi pöörduksid.

Morgan, Glenn; Helleiner, Eric; Seabrooke, Leonard; Erturk, Ismail; Froud, Julie; Leaver, Adam; Williams, Karel. Reforming the global financial architecture // Socio-Economic Review. Vol. 9 (2011), no. 3, p. 567-596.

Tegemist on SASE (Society for the Advancement of Socio-Economics) aastakoosolekul toimunud aruteluga, teemaks globaalne finantsinstitutsioonide reform. Iga diskussioonist osavõtja kirjutas oma sõnavõtu põhjal essee.

Patel, Raj. Hunger management // New Statesman. Vol. 140 (2011), no. 5059, p. 28-29.

Artiklis arutletakse, kuidas maailma rahvastiku toiduvajadus oleks rahuldatud aastal 2100, kui prognooside kohaselt kasvab selleks ajaks maakera elanike arv juba 10 miljardi inimeseni. Lähema vaatluse all on Aafrika riigi Malawi püüdlused suurendada toiduainete tootmist. Hoolimata mitmetest algatustest on 15% Malawi rahvastikust liiga vaene, et end piisava toidukogusega kindlustada.

Saar, Indrek. Optimal alcohol taxation: simulation results for Estonia // Baltic Journal of Economics. Vol. 11 (2011), no. 1, p. 65-90.

Artiklis analüüsitakse alkoholi optimaalse maksustamise taset Eesti jaoks, vaatluse all on nii välismõjud kui ka fiskaalsed aspektid. Tulemused näitavad, et praegune alkoholipoliitika ei ole piisavalt piirav.

Spence, Michael. The impact of globalization on income and employment // Foreign Affairs. Vol. 90 (2011), no. 4, p. 28-41.

2001. aastal Nobeli majanduspreemia võitnud autor väidab, et ehkki üleilmastumine muudab maailma rikkamaks, ei tähenda see rikkust kõigile inimestele. Kui arenenud maad muutuvad aina konkurentsivõimelisemaks, hakkavad areng ja tööhõive hargnema, suurendades sissetuleku ebavõrdsust ja vähendades tööd vähem haritud inimestele. USA majandus peaks saavutama sellise koha maailmamajanduses, mis säilitab dünaamilisuse ja avatuse, pakkudes samal ajal ameeriklastele töövõimalusi ja mõistlikus mahus õiglust. Selle saavutamiseks tuleb jätta kõrvale ideoloogia ja ortodoksia ning ergutada loomingulisust, paindlikkust ja pragmatismi.

Stein, Jerome L. The diversity of debt crises in Europe // Cato Journal. Vol. 31 (2011), no. 2, p. 199-215.

Artikkel keskendub riikidevahelistele erinevustele Euroopa võlakriisis. Autor väidab, et Euroopa Liit tegeles eelkõige nende reeglitega, mis puudutavad valitsussektori võlga, kuid ignoreeris erasektori võlgnevust, mis viis finantskriisini. Autor püüab vastata küsimusele, missugune ülemäärane erasektori võlgnevus viib tõenäoliselt kriisini. Konkreetselt käsitletakse Iirimaad ja Hispaaniat.

ETTEVÕTLUS

McDevitt, Ryan C. Names and reputations: an empirical analysis // American Economic Journal. Microeconomics. Vol. 3 (2011), no. 3, p. 193-209.

Artiklis käsitletakse ettevõtte nime ja maine vahelisi seoseid. Püütakse vastata järgmistele küsimustele: (1) kas firma maine langus viib selleni, et ettevõtte muudab oma nime või lihtsalt lahkub turult; (2) kas sellised firma-spetsiifilised investeeringud nagu reklaam mõjutavad ettevõtte otsust muuta pigem oma nime kui lahkuda turult; (3) kas firma reaktsioon maine muutustele sõltub turu suuruselt.

ENERGIAPOLIITIKA

Dürkop, Colin. Die Herausforderung von Fukushima // Die Politische Meinung. 56. Jhrg. (2011), Nr. 499, S. 44-52.

Artikkel on ajendatud Fukushima tuumaelektrijaamas juhtunust. Võrreldakse meedia suhtumist ja elanikkonna meelsust Lõuna-Koreas, Jaapanis ja Saksamaal. Kuigi Fukushima katastroof ei mõjutanud Saksamaad otseselt, käsitleb Saksa meedia teemat emotsionaalsemalt kui Jaapani või Korea meedia. Jaapani ja Lõuna-Korea elanikud reageerivad katastroofile pigem tasakaalukalt, neid ei tee murelikuks mitte niivõrd tuumaenergia kasutamine kui sellega hooletu ümberkäimine. Lõunakorealasi iseloomustab kaastundlik suhtumine ja annetuste kogumine katastroofis kannatanutele. Saksamaal on tuumaenergia alati olnud politiseeritud ja emotsionaalne teema. Fukushima katastroof tugevdab seda tendentsi veelgi.

Thümler, Björn. Perspektiven der energiewende // Die Politische Meinung. 56. Jhrg. (2011), Nr. 499, S. 15-18.

Artikkel on ajendatud Fukushima sündmustest ja Tšernobõli katastroofi 25. aastapäevast. Erinevalt teistest riikidest reageeris Saksamaa valitsus Fukushima katastroofile otsekohe ja sulges kolmeks kuuks vanad tuumareaktorid. Autori hinnangul on otsus õige ja võimaldab järgnevate kuude jooksul analüüsida tuumaenergia poolt- ja vastuargumente. Üha suureneva energiavajaduse ja kahanevate ressursside tingimustes on tuumaenergiast loobumisel lahenduseks üleminek taastuvenergiALE. Ülekande- ja jaotusvõrkude ümberehitus nõuab suuri investeeringuid. Tarbija jaoks tõuseb elektri hind ja kasvab vajadus elektrit säästa. Autori hinnangul on selliste suurte ja põhimõtteliste muudatuste õnnestumiseks vajalik kogu ühiskonda haarav arutelu nii Saksamaal kui ka rahvusvahelisel tasandil.

TURUNDUS

Kotler, Philip. Reinventing marketing to manage the environmental imperative // Journal of Marketing. Vol. 75 (2011), no. 4, p. 132-135.

Autor tõdeb, et turundajad, kelle turundusstrateegia oli pikka aega rajatud eeldusele, et nende tegevus ei tekita keskkonnale kahju ning et ressursid on lõppematud, peavad nüüd oma arusaamad üle vaatama, sest ressursid ei ole ammendamatud ja keskkonnakulud on suured. Üle tuleb vaadata tootearendus, hinnakujundus, levitamine ja bränding. Arvestada tuleb ka finantskriisi mõju, sest tarbijate sissetulekud ja kulutamine on vähenenud. Kompaniid peavad oma kasvueesmärkidesse ettevaatlikumalt suhtuma, sest tuleb silmas pidada jätkusuutlikkust.

RAHVASTIKUPROTSESSID

Edwards, Ryan D. Changes in world inequality in length of life, 1970–2000 // Population and Development Review. Vol. 37 (2011), no. 3, p. 499-528.

Artiklis käsitletakse erinevusi eluea pikkuses ja sellest tulenevat ebavõrdsust maailma eri piirkondades aastatel 1970–2000. Põhiosas on riigid rühmitatud piirkonniti, kuid eristatud on ka kõrge sissetulekuga riike, nende hulgas Eesti. Ebavõrdsuse potentsiaalsetest riskiallikatest tõstetakse esile kommunismi kollapsit, HIVi/aidsi levikut, sotsiaalmajanduslikku olukorda ja tehnoloogiat.

Jurva, Katrina. Motivations and expectations of potential ethnic return migrants from Western countries to Finland // Siirtolaisuus = Migration. Vsk. 38 (2011), nro. 2, s. 3-11.

Artiklis vaadeldakse Soome juurtega, kuid välismaal sündinud inimeste tagasipöördumist etnilisele kodumaale ning nende ootusi ja lootusi. Fookusgruppide tulemused näitavad, et välismaal sündinud soomlased vaatlevad tagasipöördumist oma Soome juurte tõttu kui loomulikku või möödapääsmatut ning loodavad Soomes kergesti kohaneda.

RAHVUSPOLIITIKA

Ehala, Martin; Zabrodskaia, Anastassia. Interethnic discordance and stability in Estonia // Journal of Baltic Studies. Vol. 42 (2011), no. 2, p. 213-237.

Artikli eesmärgiks on hinnata rahvustevahelist dissonantsi ja stabiilsust Eestis, kasutades selleks vastavat teoreetilist mudelit. Eestlaste (538 inimest) ja vene keelt kõnelejate (460) kvantitatiivne uuring näitas, et tajutav stabiilsus oli kõrgeim eestlastega asustatud ükskeelsetes piirkondades ning madalaim vene keelt kõnelevas Ida-Eestis.

Owen, David. Global justice, national responsibility and transnational power // Review of International Studies. Vol. 36 (2010). Special issue, p. 97-112.

Artikkel koondab tähelepanu David Milleri mõjukale uurimusele „National responsibility and global justice” (2007) ning käsitleb kosmopoliitse egalitarismi, migratsiooni ja põgenike küsimusi. Autor väidab, et kui kuulumine teatud rahvuse hulka on sisemine

väärtus, ei ole see siiski ainus, vaid sisemiste väärtuste hulka kuuluvad näiteks ka sõprus, perekond jne. Samuti ei ole teatud rahvuse hulka kuulumine kõige tähtsam sisemine väärtus ning ei ole selge, miks üleilmne õiglus, mis võtab tõsiselt arvesse sisemistel väärtustel põhinevaid rahvuslikke kogukondi, peaks välja pakkuma liikumise vabadust puudutavad õigluse reeglid, mis *de jure* eelistavad rahvuslikke kogukondi sisemistele väärtustele.

HARIDUSPOLIITIKA

Carrell, Scott E.; Maghakian, Teny; West, James E. A's from Zzzz's? The causal effect of school start time on the academic achievement of adolescents // American Economic Journal. Economic Policy. Vol. 3 (2011), no. 3, p. 62-81.

Artikkel käsitleb koolitundide varajase alguse ja noorukite edasijõudmise seoseid Ameerika Ühendriikide Õhujõudude Akadeemia näitel. Tulemused näitavad, et kui alustada tunde 50 minutit hiljem (praeguse kl 7.30 asemel, mil suurem osa tudengeid alustab USAs koolipäeva) annab see märkimisväärse positiivse efekti üliõpilaste tulemustele.

Hand, Michael. Should we promote patriotism in schools? // Political Studies. Vol. 59 (2011), no. 2, p. 328-347.

Autor püstitab küsimuse, kas koolis tuleks soodustada patriotismi kui üht emotsionaalse hariduse vormi või mitte. Emotsionaalses hariduses tuleb õpilastele anda häid põhjusi ja efektiivseid tehnikaid, et kas soodustada või maha suruda kindlaid emotsioone. Küsimus on selles, kas me oleme niisugusel positsioonil, et pakkuda õpilastele häid põhjusi kodumaa armastamiseks. Autor jõuab järeldusele, et kuigi patriotismi soodustamine on enesestmõistetav, tuleks seda koolis käsitleda kui vastuolulist küsimust.

Salomaa, Janne. Opiskelija ei saa potkuja // Suomen Kuvalehti. Vsk. 95 (2011), nro. 33, s. 12-13.

Soomes 2005. aastal vastu võetud seaduse järgi, millega piirati õpiaja kestust ülikoolis, tuleks magistriks saada seitsme aastaga. Praktikas on aga õpiaega kerge pikemaks venitada. Õpiaastaid on võimalik juurde taotleda vastava avaldusega, kus tuleb esitada plaan õpingute lõpuleviimiseks. Seadus on kirjutatud väga üldjoontes, mis jätab ülikoolidele palju tõlgendamisvõimalusi.

SOTSIAALPOLIITIKA

Coman, Emanuel Emil. Notionally defined contributions or private accounts in Eastern Europe: a reconsideration of a consecrated argument on pension reform // Comparative Political Studies. Vol. 44 (2011), no. 7, p. 884-909.

Artikkel püüab leida vastust küsimusele, mis määrab valitsuse pensionireformi valiku. Põhjalikumalt käsitletakse pensionireforme Poolas ja Lätis, kuid vaadeldakse ka teisi postsotsialistlikke riike, sh Eesti.

Lohmann, Henning. Comparability of EU-SILC survey and register data: the relationship among employment, earnings and poverty // Journal of European Social Policy. Vol. 21 (2011), no. 1, p. 37-54.

Artikkel vaatlleb tööhõive, sissetuleku ja vaesuse seoseid Euroopa riikides (sh Eesti) tähelepanuga andmete kogumisele ja nende võrreldavusele. Autori arvates on tegemist üliolulise probleemiga, sest nende andmete alusel tehakse ELi tasemel sotsiaalpoliitilisi järeldusi ja otsuseid. Võrreldes töötavate ja mittetöötavate inimeste vaesusriski eri riikides, püütakse leida vastust küsimusele, kuidas erinevate andmekogumise viiside kasutamisega muutuvad seosed tööhõive, sissetuleku ja vaesuse vahel.

Taylor-Gooby, Peter. Security, equality and opportunity: attitudes and the sustainability of social protection // Journal of European Social Policy. Vol. 21 (2011), no. 2, p. 150-163.

Toetudes Euroopa sotsiaaluuringu 2008. aasta andmetele, analüüsitakse inimeste hoiakuid ja sotsiaalkaitse jätkusuutlikkust Euroopa riikides (sh Eesti), kusjuures riigid on rühmitatud režiimi tüüpide kaupa (korporatiivsed, sotsiaaldemokraatlikud, liberaalsed, Vahemere maad). Eraldi grupi moodustavad Kesk- ja Ida-Euroopa riigid. Vaatluse all on kolm suunda: turvalisus, võrdsus ja võimaluste rohkus.

TÖÖPOLIITIKA

Hegewisch, Ariane; Gornick, Janet C. The impact of work-family policies on women's employment: a review of research from OECD countries // Community, Work & Family. Vol. 14 (2011), no. 2, p. 119-138.

Artiklis on vaatluse all 21 kõrgema sissetulekuga riigis (sh 16 Euroopa riiki) rakendatavad töö- ja perepoliitilised meetmed, mille eesmärk on suurendada naiste osalemist tööturul, vähendada soolist palgalõhet ning aidata kaasa meeste osavõtule kodustest tööst. Konkreetselt analüüsitakse rasedus-, sünnitus- ja isapuhkuse, osajajaga töötamise ning lastehoolduse parema korraldamise mõju.

PEREPOLIITIKA

Bonke, Jens; Browning, Martin. Spending on children: direct survey evidence // The Economic Journal. Vol. 121 (2011), no. 554, p. F123-F143.

Taanis tehtud kulutuste uuringu põhjal analüüsitakse lastele minevaid kulusid. Tulemused näitavad, et keskmises Taani peres läheb 44% loovutatavast kogutulust lastega seotud tavaliste tarbekaupade ja teenuste peale. Leibkonniti võivad erinevused olla suured. Rohkem kulutatakse vanematele lastele, samuti kasvab kulukõver siis, kui suureneb n.ö. ekvivalentsete laste arv (laps vanuses 0-4 on ekvivalentne 0,39 lapsele vanuses 15-17). Tulemused näitavad samuti, et ema, kellel on laps eelmisest suhtest, kulutab talle ligi neljandiku vähem kui üldiselt.

Geisler, Esther; Kreyenfeld, Michaela. Against all odds: fathers' use of parental leave in Germany // Journal of European Social Policy. Vol. 21 (2011), no. 1, p. 88-99.

Artiklis vaadeldakse isapuhkuse kasutamist Saksamaal aastatel 1999–2005, konkreetsemalt hariduse mõju. Empiirilised andmed näitavad, et partnerite hariduslikul taustal on suur tähtsus isapuhkuse võtmisel ning enam kasutavad puhkust mehed, kelle partner on temast haritum või vanem. Vähem võtavad isapuhkust ajutise töölepinguga töötavad mehed, samas kui töötamine avalikus sektoris suurendab isapuhkuse võtmise tõenäosust.

Haas, Linda; Rostgaard, Tine. Fathers' rights to paid parental leave in the Nordic countries: consequences for the gendered division of leave // *Community, Work & Family*. Vol. 14 (2011), no. 2, p. 177-195.

Artikkel käsitleb isapuhkuse ja kvootide sisseadmist Taanis, Soomes, Islandil, Norras ja Rootsis. Esimesena Põhjamaades ja Euroopas kehtestati isapuhkus Rootsis 1974. aastal ja isakvoodid Norras 1993. aastal. Selline poliitika vastab Euroopa Liidu soovitudele, mille eesmärgiks on soolise võrdõiguslikkuse põhimõtete juurutamine tööturul ning töö- ja pereelu parem ühitamine. Rakendatavate meetmete tulemuseks on meeste ja naiste võrdsem eemalejäämine tööturult seoses lastekasvatamisega.

Sayer, Liana C.; England, Paula; Allison, Paul D.; Kangas, Nicole. She left, he left: how employment and satisfaction affect women's and men's decisions to leave marriages // *American Journal of Sociology*. Vol. 116 (2011), no. 6, p. 1982-2018.

Artiklis vaadeldakse töö ja abielulahutuse seoseid, aluseks USA perekondade ja leibkondade uuring. Tulemused näitavad, et kui mehed on töötud, on lahkuminek reaalsem. Kui naised peavad oma abielu keskmisest paremaks, ei avalda tööhõive lahutusele mõju, kui aga rahulolu on alla keskmise, on mõju olemas.

Sharkey, Patrick; Elwert, Felix. The legacy of disadvantage: multigenerational neighborhood effects on cognitive ability // *American Journal of Sociology*. Vol. 116 (2011), no. 6, p. 1934-1981.

Artiklis analüüsitakse naabruskonna mõju laste arengule. Empiirilised andmed pärinevad 1968. aastal alustatud uuringust, kus valimis oli 5000 perekonda, viimased andmed on 2003. aastast. Andmed kinnitavad tugevat seost naabruskonna ja laste kognitiivsete võimete vahel ning see ilmneb mitme põlvkonna vältel. Kui perekond elab vaeses piirkonnas, siis kahe järjestikuse põlvkonna jooksul vähenevad lapse kognitiivsed võimed rohkem kui pool standardhälbest.

Sobotka, Tomáš; Skirbekk, Vegard; Philipov, Dimiter. Economic recession and fertility in the developed world // *Population and Development Review*. Vol. 37 (2011), no. 2, 267-306.

Artiklis analüüsitakse majanduslanguse ja sündimuse seoseid 20. sajandil. Käsitletakse suure depressiooni aastaid, 1970. aastate majanduslangust, Kesk- ja Ida-Euroopas pärast 1989. aastat aset leidnud majanduslangust ja viimast majanduskriisi. Baltimaadest on vaatluse all Läti ja Leedu. Samuti vaadeldakse mitmesuguste sotsiaal-demograafiliste tunnuste (sugu, haridustase, tööhõive jm) mõju sündimusele majandusliku languse ajal.

Thévenon, Olivier; Gauthier, Anne H. Family policies in developed countries: a

„fertility-booster” with side-effects // Community, Work & Family. Vol. 14 (2011), no. 2, p. 197-216.

Artiklis analüüsitakse sündimustrende maailma eri riikides (sh Eesti) ja peresõbralike meetmete mõju sündimusele. Märgitakse, et rahalised toetused avaldavad mõju lapse saamise ajale, kuid nende mõju kohordi üldisele fertiilsusele on ebaselge, samas kui tööd ja koduelu ühitavate meetmete mõjul on suur tähtsus just lapsesaamise otsusele. Siiski ei aita need alati kaasa sotsiaalsete klasside vaheliste erinevuste vähenemisele sündimuskäitumises. Peresõbralike meetmete mõju on aga alahinnatud, sest raske on määratleda nende pikaajalist efekti ja sidusust. Erinevate meetmete mõju on tihti ajutine, sest puudub süsteem, mis aitaks vanemaid laste kasvatamisel. Samuti sõltub meetmete mõju ka nende kestvusest ja üldise majanduskeskkonna stabiilsusest.

TERVISEPOLIITIKA

Kurzer, Paulette; Cooper, Alice. Hold the croissant! The European Union declares war on obesity // Journal of European Social Policy. Vol. 21 (2011), no. 2, p. 107-119.

Artiklis käsitletakse Euroopa Liidu tegevust ülekaalulisuse vähendamiseks. Väidetakse, et teema on teravalt üles tõusnud just viimasel viiel aastal, mil ka Euroopas on kiiresti kasvanud ülekaaluliste inimeste arv. Autorite väitel ei ole tähelepanu pööramine ülekaalulisusele tingitud liikmesriikide valitsuste või huvigruppide tegevusest, vaid pigem on seda mõjutanud Maailma Terviseorganisatsiooni vastavad raportid.

SOOUURINGUD

Brooks, Deborah Jordan; Valentino, Benjamin A. A war of one's one.

Understanding the gender gap in support for war // Public Opinion Quarterly. Vol. 75 (2011), no. 2, p. 270-286.

Artiklis analüüsitakse meeste ja naiste suhtumist sõjasse, aluseks kaks USAs tehtud internetieksperimenti. Tulemustest nähtub, et sooline lõhe on konkreetsest sõjast, näiteks sellest, kas sõjal on ÜRO luba või on see olemuselt humanitaarne. Autorid järeldavad, et suhtumine sõjasse ei sõltu iseenesest bioloogilistest erinevustest, vaid tähtsad on isiklikud kogemused, hoiakud ja väärtused. Artikkel näitab, et naised võivad olla tugevalt sõja vastu, mis aga ei tähenda, et nad on kohe patsifistid. Kui näiteks sõda on saanud ÜRO heakskiidu, võivad naised toetada sõda meestest enamgi.

Cotter, David; Hermsen, Joan M.; Vanneman, Reeve. The end of the gender revolution? Gender role attitudes from 1977 to 2008 // American Journal of Sociology. Vol. 117 (2011), no. 1, p. 259-289.

Artiklis käsitletakse hoiakuid soorollide suhtes aastatel 1977–2008. Toetudes sotsiaaluuringule märgivad autorid, et 1990. aastate keskepaigast on hoiakud vähe muutunud. Olukorda seostatakse uue kultuuriraamistiku (egalitaarne essentsialism) kujunemisega, kus on ühendatud feministlik võrdõiguslikkus ja traditsioonilise emaduse rollid.

SAMASOOLISTE ABIELUD

Chamie, Joseph; Mirkin, Barry. Same-sex marriage: a new social phenomenon // Population and Development Review. Vol. 37 (2011), no. 3, p. 529-551.

Artikkel tutvustab samasooliste abielude statistikat maailma riikides, kusjuures põhitähelepanu on pööratud Ameerika Ühendriikidele. Sotsiaal-demograafilistest tunnustest võetakse vaatluse alla sugu ja vanus. Märgitakse, et 2011. aasta keskpaigaks on 10 riiki (kokku 223 miljoni elanikuga) legaliseerinud samasooliste abielud. Lisaks neile veel ka México, USAs neli osariiki ja Washington, kokku 319 miljonit elanikku ehk 5% maakera rahvastikust. Artiklis on toodud pool- ja vastuargumendid samasooliste abielule.

AJAKIRJANDUS

Boulianne, Shelley. Stimulating or reinforcing political interest: using panel data to examine reciprocal effects between news media and political interest // Political Communication. Vol. 28 (2011), no. 2, p. 147-162.

Artiklis küsitakse, kas uudised on vaid vahendiks juba poliitikas olijatele või saavad uudised aidata kaasa huvi suurenemisele poliitika vastu ning kuidas täidavad neid funktsioone meediakanalid: televisioon, trüki- ja *on-line*-meedia. Analüüsi aluseks on USA 2008.–2009. aasta valimisuuring. Tulemused näitavad, et teleuudised on vahendiks neile, kes juba huvituvad poliitikast ning vähem aitab televisioon kaasa huvi tekkimisele poliitika vastu. Seda funktsiooni täidavad paremini trüki- ja *on-line*-meedia.

Coady, David. An epistemic defence of the blogosphere // Journal of Applied Philosophy. Vol. 28 (2011), no. 3, p. 277-294.

Artikkel käsitleb ajakirjanduse ja blogosfääri vahekorda. Autor vaidleb vastu Alvin Goldmani seisukohale, mille kohaselt toob blogosfääri areng kaasa traditsioonilise ajakirjanduse allakäigu kolmel põhjusel: (1) blogid õhustavad professionaalset ajakirjandust; (2) erinevalt konventsionaalsest meediast ei ole blogid tasakaalustatud; (3) blogosfäär parasiteerib konventsionaalsel meedial. Autor kaitseb blogosfääri nende süüdistuste eest ning väidab, et see täiustab demokraatlikku protsessi ja on põhjust arvata, et nii see ka jätkub.

Kortti, Jukka. Multidimensional social history of television: social uses of Finnish Television from the 1950s to the 2000s // Television & New Media. Vol. 12 (2011), no. 4, p. 293-313.

Artiklis arutletakse Soome televisiooni sotsiaalse kasutamise üle 1950. aastatest kuni 2000. aastani, aluseks mälestused teleri vaatamisest Soome igapäevaelus. Autor jõuab järeldusele, et pika aja jooksul on televisioon mänginud olulist rolli sotsiaalses elus ning vaatamata tehnoloogilistele, aga ka kultuurilistele muutustele on teleri vaatamise harjumused säilinud ja TV on siiani sotsiaalse perekonna meediakanal.

Refereerinud Mai Vöörmann ja Tiina Tammiksalu